

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI
HUZURIDAGI YURIDIK KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA
MALAKASINI OSHIRISH INSTITUTI**

“KELISHILGAN”

O‘zbekiston Respublikasi
Adliya vazirligi huzuridagi
X.Sulaymonova nomidagi
Respublika sud ekspertiza
markazi direktori

A.Xalilov

2025-yil 30-aprel

“TASDIQLAYMAN”

Yuridik kadrlarni qayta
tayyorlash va malakasini oshirish
instituti direktori

Y. Kanyazov

2025-yil 30-aprel

“ISH YURITISH VA KASBIY MULOQOT ETIKASI”
fani bo'yicha dual ta'lim shakli asosidagi qayta tayyorlash kursining
O'QUV DASTURI

Toshkent – 2025

I. O'QUV FANINING DOLZARBLIGI VA OLIY KASBIY TA'LIMDAGI O'RNI

“Ish yuritish va kasbiy muloqot etikasi” fani bo'yicha qayta tayyorlash kursining **O'quv dasturi** (bunda keyin matnda O'quv dasturi deb ataladi) – O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, “Sud ekspertizasi to'g'risida”gi, “Ta'lim to'g'risida”gi Qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 13-apreldagi «O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X.Sulaymanova nomidagi Respublika sud ekspertiza markazi faoliyatini yanada takomillashtirish hamda sud ekspertlarini malakasini oshirish tizimini tashkil qilish to'g'risida»gi 206-sonli, 2025-yil 19-martdagi “O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari” to'g'risidagi 171-son qarorlariga, 2020-yil 24-martdagi “Nodavlat sud-ekspertiza tashkilotlari faoliyatini tashkil etish bo'yicha nizomlarni tasdiqlash haqida”gi 180-son qarori bilan tasdiqlangan “Nodavlat sud ekspertizasi tashkilotlari sud ekspertlari (bundan keyin matnda Sud ekspertlari deb yuritiladi)ni qayta tayyorlash, malakasi va huquqiy bilimini oshirish tartibi to'g'risida”gi Nizomga muvofiq, sud ekspertlarini qayta tayyorlashga qo'yiladigan talablar asosida ishlab chiqilgan.

O'quv dasturi tarkibida sud ekspertlarining qayta tayyorlashning dolzarbligi va oliy kasbiy ta'lim dasturidagi o'rni, maqsadi, vazifalari va o'rganadigan muammolari, sud ekspertlarining qayta tayyorlashga jalb qilingan mutaxassislar egallashi lozim bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalar tasnifi, nazariy, amaliy va mustaqil ta'lim mashg'ulotlari hajmi va mazmuni, metodik tavsiyalar, mavzuviy rejalar, o'quv-uslubiy adabiyotlar va didaktik vositalar ro'yxatlarini qamrab olgan.

II. O'QUV FANINING MAQSADI VA VAZIFASI

“Ish yuritish va kasbiy muloqot etikasi” fanini o'qitishdan **maqsad** – tinglovchilarga tashkilotda ijro intizomini mustahkamlash, ish yuritishni takomillashtirish, boshqaruvning barcha darajalaridagi rahbarlar va mutaxassislar javobgarligini oshirish va kasb etikasiga rioya etishiga oid munosabatlar va bu sohadagi huquq normalarni o'rgatishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan tinglovchilarning nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalalar, hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

O'quv fanining asosiy vazifalari:

- tinglovchilarga Ish yuritish va kasbiy muloqot etikasining huquqiy asoslarini o'rgatish.

Nodavlat sud ekspertlarini qayta tayyorlashga quyiladigan talablar

- Konstitutsiya va qonunlarda belgilangan asosiy prinsiplar va qoidalarni bilish, qonun hujjatlari normalarini to'g'ri anglash va qo'llash qobiliyati;
- sud-ekspertlik faoliyatini amalga oshirish qobiliyati;
- ilmiy-tadqiqot faoliyati bilan shug'ullanish qobiliyati;
- turli vaziyatlarga nisbatan ruhiy barqarorlik.

“Ish yuritish va kasbiy muloqot etikasi”fanidan

MAVZULAR REJASI

T/r	Mashg'ulotlarning mavzusi	Jami o'quv soatlari	Shu jumladan,		
			Ma'ruza	Seminar	Amaliy (laboratoriya)
1.	Kasbiy muloqat qoidalari va so'zlashuv etikasi	2	2	-	-
2.	Xizmat odob – axloqi va ish yuritish etikasining milliy xususiyatlari	4	2	2	-
Yakuniy nazorat		2	-	2	-
Jami		8	4	4	-

III. ASOSIY NAZARIY QISM (MA'RUZA MASHG'ULOTLARI)

1-Mavzu. Kasbiy muloqat qoidalari va so'zlashuv etikasi

So'zlashuv etikasining kasbiy muloqotda tutgan o'rni va vazifalari. Sud ekspertining ish jarayonida bilishi lozim bo'ladigan kasbiy muloqot qoidalari. So'zlashuv etikasini rivojlantiruvchi omillar. So'zlashuv etikasining mutaxassis faoliyatiga ta'siri.

2-Mavzu. Xizmat odob – axloqi va ish yuritish etikasining milliy xususiyatlari

Kasbiy faoliyatni amalga oshirish prinsiplari. Sud ekspertining odob – axloqining ahamiyati. Moddiy manfaatdorlik turlari. Manffatlar to'qnashuviga sabab bo'ladigan shaxsiy manfaatdorlik holatlariga yo'l qo'ymaslik. Korrupsiyaga qarshi kurashda ishtirok etish. Kasbiy faoliyati davomida o'ziga ma'lum bo'lgan axborotni

saqlashni va maxfiyligini ta'minlash. Qonunga xilof hatti – harakatlarni sodir etishdan tiyilish. Odob – axloq qoidalarini buzganlik uchun javobgarlik. Ish yuritish qoidalari.

IV. SEMINAR MASHG'ULOTLARI BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

Seminar mashg'ulotlarida tinglovchilar o'z bilimlarini chuqurlashtirib, ular bo'yicha o'z fikrlarini mustaqil ifoda eta olish ko'nikmalari, ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirib boradilar. Buning uchun o'qituvchi mashg'ulotlar jarayonida muammoli, bahsli vaziyatlarni yaratishi lozim bo'ladi.

O'qituvchi berilgan savolga javob berish jarayonida tinglovchi tomonidan hayotiy misollar keltirish, ularni hozirgi zamon voqea-hodisalari bilan bog'lab borish katta ahamiyatga ega. Mashg'ulotlar davomida jahonda sodir bo'lgan voqea-hodisalar bo'yicha tinglovchilarda mustaqil savollar, testlar tuza olish hamda qo'yilgan savollarga to'g'ri, aniq javob berish ko'nikmalarini rivojlantirib borish tavsiya etiladi.

V. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

O'quv kursi bo'yicha o'quv materiallarining kengroq egallash va tinglovchilar dunyoqarashini boyitish maqsadida o'qituvchilar tomonidan tinglovchilarga mustaqil ta'lim uchun mavzular va adabiyotlar tavsiya etiladi. Tinglovchilar mustaqil ta'limda fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash.

VI. O'QUV DASTURINI O'ZLASHTIRISH VA TA'LIM JARAYONLARINI TA'MINLASHGA MO'LLJALLANGAN O'QUV VA METODIK MATERIALLAR

O'quv jarayonini tashkil etish:

O'quv jarayoniga zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, shuningdek, masofaviy ta'lim hamda o'quv mashg'ulotlarining interfaol "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamoa bo'lib ishlash" hamda bilim va ko'nikmalar berishning boshqa zamonaviy shakllari joriy etiladi.

O'quv materiallari:

ma'ruza fondlari (shu jumladan, elektron shakldagi) va fan bo'yicha o'quv qo'lanma, tarqatma materiallar;

multimedia materiallari (slaydlar, prezentatsiyalar va h.z.).

O'quv-metodik materiallar:

test (yoki nazorat savollari) yohud masofaviy topshiriqlar;

amaliy topshiriqlar (masalalar yoki kazu va h.z.).

O'quv dasturini amalga oshirish uchun zarur texnik ta'minoti:

shaxsiy kompyuter – o'qituvchining avtomatlashtirilgan ish joyi;

multimedia qurilmasi, ekran smart-televizor.

VII. YAKUNIY NAZORAT

O'quv dasturining barcha mavzulari bo'yicha yakuniy nazorat test shaklida o'tkaziladi va baholanadi.

VIII. ASOSIY VA QO'SHIMCHA O'QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI ASARLARI:

Shavkat Mirziyoev. Milliy taraqqiyot yo'limizni kat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 592 b.

Shavkat Mirziyoev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 488 b.

Shavkat Mirziyoev. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2018. – 508 b.

Shavkat Mirziyoev. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2019. – 400 b.

Mirziyoev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2020. – 452 b.

Shavkat Mirziyoev. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2021. – 464 b.

NORMATIV-HUQUQIY XUJJATLAR VA BOSHQA ADABIYOTLAR:

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – T.: O'zbekiston, 2020.

O'zbekiston Respublikasining "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi qonuni. (yangi tahriri).

O'zbekiston Respublikasining "Normativ-huquqiy hujjatlar to'g'risida"gi qonuni.

O'zbekiston Respublikasining 2017 yil 11 sentabrdagi O'RQ-445-son Qonuni.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1999 yil 12 yanvardagi 12-son Qarori

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1999 yil 29 martdagi 140-son Qarori

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018 yil 7 maydagi 341-son Qarori

Vazirlar Mahkamasining 2011 yil 5 yanvardagi 5-son Qarori

Alimjonova Z., To'laganov A.N., Nutq san'ati. – T., Fan, 2005.

Djuldiqaraeva X. Nutq san'ati (Talaffuz texnikasi). – T., O'zDSI, 2008. 3.

Jumaniyozov R. Nutqiy mahorat (Notiq, nutq, mantiq). – T., Adolat, 2005. 4.

Qilichev E., Qilichev B.E. Notqlik madaniyati. Buxoro, 2005.

Nurmuhammedova O'. Nutq san'ati. – T., O'zDSI, 2008.

Rasulova A. Nutq san'ati. – T., 2006.

INTERNET SAYTLAR VA DAVRIY NASHRLAR:

1. www.bilim.uz.
2. [http:// lex.uz](http://lex.uz) (O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi);
3. [http:// www.ziyonet.uz](http://www.ziyonet.uz) (Axborot ta'lim tarmog'i).